

Handvat voor het ontwerpen van: een krachtige leeromgeving

1. (of 2) Omschrijf de beginsituatie van de klas en de leerlingen in functie van het lesonderwerp

- Vertrek vanuit een ruime beeldvorming van de leerlingen en de klasgroep.
- Relevantie: functionele informatie voor deze les!
- Denk eraan: de handleiding is niet afgestemd op de BS van jouw klas!

2. (of 1) Formuleer concrete doelen bij je lesonderwerp. Hou steeds rekening met je beginsituatie!

- Zorg voor een correcte formulering volgens de drie aandachtspunten: gedrags-, inhouds- en eventueel didactische component.
- Formuleer relevante cognitieve, dynamisch-affectieve en/of psychomotorische doelen.
- Zet de lesdoelen in didactische volgorde.
- Zoek leerplandoelen / eindtermen voor deze les op, schrijf deze volledig uit.

3. Werk die doelen eerst inhoudelijk grondig uit vertrekkende van de beginsituatie van de leerlingen = KERN

- Wat zouden de kinderen willen leren, ontdekken, doen met betrekking tot dit onderwerp?
- Verken meerdere bronnen en maak een bewuste keuze van je leerinhoud.
- Bekijk de leerinhoud vanuit verschillende invalshoeken.
- Zorg dat de leerinhoud aansluit bij de leefwereld van de kinderen.
- Denk na over de wijze waarop je de leerinhoud in stapjes kan opdelen om deze begrijpelijk te kunnen overbrengen.

4. Kies daarna pas de werkvormen in functie van beginsituatie en doelen

- Wat moet je zelf uitleggen?
- Wat kunnen kinderen zelf ontdekken?
- Hoeveel begeleiding hebben ze daarbij nodig? Van de leerkracht? Van materialen, teksten, bronnen, stappenplannen?
- Is samen leren zinvol?
- Op welke manier laat je kinderen oefenen, verbeteren, zichzelf evalueren?
- Kijk goed naar je doelen: zijn de werkvormen die je hanteert de beste keuze om je doelen te bereiken?
- Gebruik een variatie aan werkvormen doorheen een dagdeel, kies doelgericht.
- Zijn de werkvormen uitdagend genoeg?

5. Selecteer gepaste leermiddelen in functie van beginsituatie en doelen

- Zijn de leermiddelen functioneel en doelgericht?
- Spreken de media zoveel mogelijk zintuigen aan?
- Stel een duidelijk bordplan, een duidelijke PPT, ... op.

6. Ontwerp een aanknopng voor je les

- HERHALING VOORKENNIS: Welke bagage (kennis, vaardigheden) hebben kinderen nodig om deze les te kunnen volgen? Vul indien nodig de beginsituatie aan. Moet daarvan nog iets herhaald worden?
- MOTIVERING (via probleemstelling): hoe kan je kinderen motiveren voor deze les, hen er het nut van doen inzien?
- ORIËTERING: maak kinderen duidelijk waar deze les zich situeert, waar je naartoe gaat.

7. Bedenk een zinvolle afronding

- Maak een synthese → Wat hebben we geleerd, wat moeten we onthouden?
- Reflecteer / evalueer.
- Zoek een creatieve toepassing.

8. Ga na of je voldoende aandacht hebt voor betrokkenheidsverhogende factoren

9. Kijk de geformuleerde doelen en de beginsituatie na op zinvolheid en volledigheid

10. Refereer correct naar alle bronnen die je gebruikt hebt voor deze les